

*Veel interesse voor
human capital agenda*

‘Overheid moet regels versoepelen’

“Er is ontzettend veel uit het HCA Event gekomen”, vindt Medy van der Laan, voorzitter van de AOC Raad en ‘trekker’ van het thema Onderwijs en Arbeidsmarkt voor de topsector Agrofood. Ze spreekt over de human capital agenda van de topsectoren agrofood en tuinbouw. Die agenda levert volgens haar actielijnen op om de relatie met het bedrijfsleven actiever en boeiender te maken.

De samenwerking onderwijs-bedrijfsleven is erop gericht de sector voor potentiële werknemers aantrekkelijker te maken door het beroepsperspectief te verbeteren

TEKST
ton van den born en marleen schepers
 FOTOGRAFIE
shutterstock

Het groen onderwijs is druk bezig met zijn bijdrage aan het topsectorenbeleid voor agrofood en tuinbouw. Op 23 november spraken 160 mensen, waarvan zo'n 25 het bedrijfsleven vertegenwoordigden, over het concreet maken van de human capital agenda (hca).

De verschillende hca's worden voor eind december aangeleverd; die van agrofood wordt op 21 december vastgesteld. Minister Verhagen van EL&I beslist dan in het voorjaar van 2012 hoeveel geld er naar welke topsector gaat.

De gewenste samenwerking met bedrijfsleven richt zich volgens Medy van der Laan onder meer op het aantrekkelijker maken van de sector voor potentiële werknemers door het beroepsperspectief te verbeteren. Ondersteuning hiervoor komt van arbeidsmarktanalyses die actuele informatie leveren over agrofood en tuinbouw, van een visie op de bediening van de (regionale) arbeidsmarkt en ook van imagoverbetering. Van der Laan ontving als trekker van de uitvoeringstrajecten rondom het topteam Agrofood, voorstellen hierover.

Die voorstellen werden besproken en overgenomen in de human capital agenda's van agrofood en

Medy van der Laan:
 "Prikkelers in het systeem brengen die zowel onderwijs als bedrijfsleven uitdagen en inspireren om de wederzijdse betrokkenheid vorm te geven"

tuinbouw. Soms zijn dit nieuwe elementen, maar daarnaast kunnen de sectoren voortborduren op wat er al is aan campagnes en samenwerking in en tussen het onderwijs, het bedrijfsleven en de Groene Kenniscoöperatie.

Kennisuitwisseling

Eerder, in 2008, kwam de Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie (FNLI) al met een Human Capital Roadmap. In maart 2011 ondertekenden LTO, productschap-

De achtergrond: topsectorenbeleid

Het ministerie van EL&I lanceerde het topsectorenbeleid begin dit jaar. De overheid maakt 1,5 miljard euro vrij voor negen topsectoren (water, agrofood, tuinbouw, hightech, life sciences, chemie, energie, logistiek en creatieve industrie) en het thema hoofdkantoren. Bovendien verlaagt de regering de belasting voor bedrijven in Nederland met 500 miljoen euro per jaar, is er een innovatiepot en wil het kabinet de gelddruk voor bedrijven verlagen.

De gedachte hierachter is dat Nederland, wil het internationaal van betekenis blijven, zich voortdurend moet vernieuwen en aanpassen. 'Economisch succes hangt steeds meer af van specialisatie op excellentie in bepaalde sectoren', zo stellen de leden van de topteams per topsector in een gezamenlijke brief aan minister Verhagen.

De topsectorenaanpak is een nieuwe vorm van publiek-private samenwerking, die geïnspireerd is door de aanpak in de agrofood. Daar werken overheid, onderwijs en bedrijfsleven al langer samen in de zogenaamde gouden driehoek. De topteams – teams per topsector met een wetenschapper, topambtenaar, innovatieve MKB'er en een boegbeeld uit de sector – bepleitten een grotere betrokkenheid van onderwijs. Ze waarschuwden in juni nog eens voor het nijpende tekort aan vakkrachten en wilden graag meer samenwerking tussen bedrijven en scholen om het onderwijs sterker en interessanter te maken.

Zie: www.top-sectoren.nl/agrofood, www.top-sectoren.nl/tuinbouw

pen, de Nationale Coöperatieve Raad voor de land- en tuinbouw (NCR) en de AOC Raad een manifest. Hierin staat hoe ze willen samenwerken om het tekort aan gekwalificeerd personeel in agrofood en tuinbouw aan te pakken. In de aanloop naar het HCA Event in november in Den Bosch ontwikkelden deze partijen en de Groene Kennis Coöperatie (GKC) de website www.hca-agrofoodtuinbouw.nl om kennisuitwisseling mogelijk te maken.

Daarnaast schetste een groep van zo'n twintig betrokkenen dit najaar een denkkader over de inhoud en de opzet van de agenda. Het denkkader vormde de basis voor het HCA Event.

Clusters die samenwerken

“Bedoeling van het event was om creativiteit los te maken,” zegt Van der Laan, “en we wilden communiceren met het veld wat er allemaal gebeurt.” Dat ging goed, vindt ze. Moeilijk blijven de vragen wie doet wat en hoe betrek je het bedrijfsleven meer? “Voor onderwijs is een human capital agenda core business, maar voor het bedrijfsleven is het zeker niet iets waar ze veertig uur per week mee bezig zijn.”

Ze licht toe: “Vertretpunt in het denkkader is echter dat het economisch cluster hier zijn verantwoordelijkheid neemt en samen optrekt met het kenniscluster. Tot het ken-

niscluster behoren alle relevante onderwijsinstellingen. Dus ook niet-groen, voor zover relevant voor dat economisch cluster. De overheid zal een aantal regels moeten versoepelen of wegnemen die nu een antiprikkel zijn voor samenwerking. Denk daarbij aan flexibilisering van de kwalificatiestructuur in het mbo, versoepeling van de onderwijsbevoegdheid – om docenten met actuele kennis uit het bedrijfsleven direct te kunnen inzetten – en herdefiniëring van onderwijstijd, om

Human Capital Agenda

Het kabinet wil dat onderwijsinstellingen en het (regionale) bedrijfsleven in de topsectoren beter samenwerken en dat de aantrekkingskracht van de topsector op werknemers en ondernemers wordt vergroot. Op advies van de topsectoren is daartoe gewerkt aan een human capital agenda (hca) per topsector. Zo'n hca is feitelijk een product van het bedrijfsleven in samenspraak met geïnteresseerde onderwijsinstellingen. Het Fundament is een analyse van de behoefte aan ‘menselijk kapitaal’ dat die de topsector op de langere termijn nodig heeft om de ambities waar te maken.

De topsectoren hebben het initiatief tot het opstellen van een human capital agenda genomen. Voor de groene topsectoren zijn Medy van der Laan, AOC Raad, en Thijs Simons, Plantum, benoemd als kartrekker voor respectievelijk agrofood en tuinbouw en uitgangsmaterialen.

De financiering voor de hca-uitvoering moet komen uit de sectoren zelf en de reguliere bekostiging van het onderwijs. Vanuit OC&W en EL&I zijn er middelen voor cofinanciering beschikbaar voor centres of expertise (hbo) en centra voor innovatief vakmanschap (mbo).

Via de website www.hca-agrofoodtuinbouw.nl vindt kennisuitwisseling plaats over initiatieven voor de human capital agenda van de topsectoren agrofood en tuinbouw

meer in bedrijven een leerproces vorm te geven.“

Concrete vragen

In Den Bosch werd gesproken over de concrete uitwerking van de human capital agenda. Hoe creëer je een aantrekkelijk en flexibel opleidingsaanbod? Hoe vergroot je de aantrekkelijkheid van de sector? Hoe organiseren onderwijs en bedrijfsleven een goede match tussen de ‘competentievraag’ van het bedrijfsleven, de opleidingsbehoefte op de korte termijn van de werknemer en het onderwijsaanbod? Hoe werken docenten samen met bedrijfsleven en onderzoek om de (potentiële) werknemer zo goed mogelijk op te leiden?

Docenten, vooral beroepsgerichte docenten, spelen een rol hierbij, bevestigt Medy van der Laan. “Kern is dat je een aantal prikkels in het systeem brengt die zowel onderwijs als bedrijfsleven uitdagen en inspireren om de wederzijdse betrokkenheid vorm te geven.”

Lees meer over topsectoren en onderwijs in het artikel ‘Reisplanner voor onderwijs’ in het vorige nummer, editie 14, en via de links op www.groenonderwijs.nl > editie 15.

